

Hodnocení rizik v praxi

Základní hlediska, která je třeba vzít v úvahu při hodnocení rizik:

1. návrh předběžného jednoduchého hodnocení rizik,
2. kritéria pro kategorizaci pracovních činností a informací potřebných o každé činnosti,
3. metody identifikování a kategorizace nebezpečí,
4. postupy pro informační rozhodnutí o rizicích,
5. popsání odhadnutých úrovní rizika,
6. kritéria pro rozhodování o přijatelnosti rizika a přiměřenosti přijatých opatření,
7. časový plán přijímání a realizace nápravných opatření,
8. preferované metody řízení rizik,
9. kritéria pro posuzování přiměřenosti „akčního“ plánu.

Předběžné (jednoduché) hodnocení rizik

Organizace by měla připravit jednoduchý způsob, který bude užit při záznamu poznatků z hodnocení rizik. Měl by zahrnovat:

1. pracovní činnost,
2. nebezpečí,
3. bezpečnostní opatření,
4. ohrožený personál (zaměstnanci/ostatní),
5. pravděpodobnost škody,
6. závažnost škody,
7. úroveň rizika,
8. nápravná opatření,
9. administrativní náležitosti (např. jména hodnotitelů, datum aj.).

Organizace by měla vypracovat svůj vlastní postup pro hodnocení rizik, postup zkoušek a monitorování chování pracovního systému.

Kategorizace pracovních aktivit

Pro hodnocení rizik je nezbytné vypracovat seznam pracovních činností, sdružit je smysluplným způsobem do skupin a získat o nich potřebné informace. Je nezbytné zahrnout nejen činnosti, které se denně opakují, ale i ty, které se provádějí pouze občas, např. některé úkoly při údržbě. Možný způsob klasifikace pracovních činností zahrnuje:

1. geografické území (prostor) uvnitř/vně zařízení organizace,
2. stavy výrobního (pracovního) procesu anebo poskytování služeb,
3. plánované a neplánované práce,
4. definované úkoly (např. řízení motorového vozidla).

Požadavky na informace o pracovních činnostech

Při posuzování nebezpečí (rizik) spojených s výkonem jednotlivých činností je důležité mít co nejúplnější informace o jejich charakteru a způsobu provádění. Informace požadované pro každou činnost zahrnují:

1. úkoly, které mají být provedeny: jejich trvání a frekvence,

2. lokalitu (místo), kde má být práce vykonána,
3. kde se normálně/příležitostně úkoly vykonávají,
4. kdo může být ovlivněn důsledky prováděné práce (návštěvníci, smluvní partneři, veřejnost aj.),
5. výcvik/školení, které personál k provedení úkolů absolvoval,
6. psané pokyny/směrnice pro provádění úkolů,
7. nástroje, které k výkonu činnosti mají být použity,
8. výrobní/uživatelské instrukce/návody pro užití/údržbu zařízení a nástrojů,
9. velikost, tvar, povrch, charakter a váha materiálu, se kterým má být manipulováno,
10. vzdálenost a výška, do které má být materiál ručně přemístěn,
11. použité služby (např. stlačený vzduch),
12. látky a přípravky použité nebo přibírané během práce, fyzikální forma látek nebo přípravků (pěna, plyn, pára, roztok, prach, pevný stav),
13. obsah a doporučení z bezpečnostních listů týkajících se chemických látek nebo přípravků,
14. požadavky příslušných zákonů, vyhlášek a norem vztahující se k prováděné práci, užitému zařízení nebo chemické látce,
15. bezpečnostní opatření, která by měla být použita,
16. údaje o nehodovosti, úrazech, haváriích, poruchách aj., spojených s prováděnou činností, zařízením nebo látkou, získanými z informačních zdrojů uvnitř i vně organizace,
17. nalezení jakýchkoli hodnocení vztahujících se k pracovní činnosti.

Identifikování zdrojů nebezpečí

Identifikovat nebezpečí nejenom na pracovišti, nám můžou pomoci odpovědi na tři základní otázky:

1. Existuje zdroj poškození kdo/co může způsobit škodu?
2. Kdo/co může být poškozeno?
3. Jak může poškození nastat?

Nebezpečí, které prokazatelně má pouze zanedbatelný potenciál vzniku poškození, není nutné zvažovat.

Identifikace osob, které mohou být vystaveny nebezpečí:

- Pracovníci ve výrobě i obslužných
- Pracovníci pomocných a servisních činností
- Pracovníci cizích firem
- Samostatně podnikající fyzické osoby
- Studenti, učni, zaškolovací pracovníci
- Techničtí pracovníci a management
- Hosté
- Pohotovostní služby
- Mezi zvláště vnímavé pracovníky patří:

- Pracovníci se sníženou pracovní schopností
- Mladiství a starší pracovníci
- Těhotné a kojící matky
- Pracovníci bez nebo s malými zkušenostmi
- Pracovníci užívající léky, které zvyšují nebezpečí úrazu

Účelem provádění hodnocení rizik na pracovišti je vytvořit podklady, které umožní zaměstnavateli stanovit opatření nutná pro ochranu bezpečnosti a zdraví jeho zaměstnanců a mají za cíl předcházet rizikům, odstraňovat je anebo minimalizovat působení neodstranitelných rizik. Tato opatření zahrnují, např. prevenci pracovních rizik, poskytování informací pracovníkům, poskytování výcviku zaměstnancům a organizační zajištění procesů a prostředků k jejich provedení.